

S. 2015-16

Roll No.

Total No. of Pages : 4

Total No. of Questions : 48

उत्तरमध्यमा द्वितीयखण्ड

MPSS SE 16 (824)

साहित्यम्

चतुर्थ प्रश्नपत्र

समय : 3 घण्टे

पूर्णांक : 100

सूचना : सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः, प्रत्येकं 1 अङ्कः ।

- (क) एकपदेन उत्तरत — 5×1=5
1. कति पुराणानि सन्ति ? 1
 2. इतिहासस्य कति भेदाः ? 1
 3. कति स्मृतयः ? 1
 4. विद्यास्थानानि कति ? 1
 5. कल्पस्य अपरं नाम किम् ? 1
- (ख) एकवाक्येन उत्तरत — 5×1=5
1. ज्यौतिषस्य लक्षणं किम् ? 1
 2. व्याकरणस्य किं स्वरूपम् ? 1
 3. का नाम त्रयी ? 1
 4. सूत्रस्य किं लक्षणम् 1
 5. अपौरुषेयं शास्त्रं किम् ? 1

(ग) सत्यम् असत्यं च चिनुत —

5×1=5

1. अवन्तिसुन्दरी राजशेखरस्य पत्नी आसीत् । 1
2. राजशेखरस्य मातृभूमिः महाराष्ट्र प्रदेशो बभूव । 1
3. चतुर्दश उपविद्याः सन्ति । 1
4. पाञ्चालदेशस्य प्रवृत्तेः नाम मध्यमा । 1
5. प्रतिभा पञ्चधा भवति । 1

(घ) रिक्तस्थानं पूरयत —

5×1=5

1. काव्यमीमांसायाः रचयिता अस्ति । 1
2. राजशेखरस्य प्रेमिका आसीत् । 1
3. वेदवाक्यानां न्यायसहस्रेण मीमांसा । 1
4. श्रुत्यर्थं स्मरणात्मिकाः । 1
5. काव्यपुरुषः पुत्रः आसीत् । 1

(ङ) लक्षणानि लिखत —

5×1=5

1. पद्धतेः किं लक्षणम् ? 1
2. का नाम टीका ? 1
3. का नाम वृत्तिः ? 1
4. किं नाम भाष्यम् । 1
5. का नाम कारिका ? 1

सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः, प्रत्येकं 2 अङ्कौ :

15×2=30

1. वाल्मीकेः मुखाद् निसृतं प्रथमं श्लोकं लिखत । 2
2. मेघदूतं कीदृशं काव्यम् अस्ति ? 2

3. प्रजापतिः काव्यपुरुषं किमर्थं प्रायुङ्क्त ? 2
4. ब्रह्मणा काव्यशास्त्रस्य उपदेशः केभ्यः प्रदत्तः ? 2
5. राजशेखरमते पञ्चमी का ? सा च कासां निस्यन्दः ? 2
6. लोकस्य के वन्धाः भवन्ति ? 2
7. काव्यपुरुषः कां वन्दनाम् अकरोत् ? 2
8. महोदयसुन्दरीणां कीदृशं वेषं नमस्यत ? 2
9. बुद्धिमान् शिष्यः कीदृशः भवति ? 2
10. प्रतिभा नाम किम् ? 2
11. को बुद्धिमान् सारस्वतो भवति ? 2
12. श्यामदेवस्य मते कः कविः श्रेष्ठो भवति ? 2
13. उभयकविः कीदृशो भवति ? 2
14. राजशेखरस्य मते पाकस्य किं लक्षणम् ? 2
15. काव्यपाकाः कतिविधाः भवन्ति ? 2

पञ्चभिः वाक्यैः उत्तरत — प्रत्येकं 5 अङ्काः

7×5=35

1. “उपमा कालिदासस्य” इति उक्तिः व्याख्यायत — 5

अथवा

राजशेखरस्य परिचयं लिखत ।

2. काव्यमीमांसायाः प्रथमेऽध्याये के विषयाः ? 5

अथवा

प्रथमाधिकरणे कति प्रकरणानि ? कानि च तानि ?

3. काव्यसाहित्य परम्परा संक्षेपेण वर्णयताम् ।

5

अथवा

राजशेखरस्य कृतीनां वर्णनं कुरुत ।

4. काव्यमीमांसादृशा अपौरुषेयं शास्त्रं वर्णयत ।

5

अथवा

रीतयः कतिविधाः, संक्षेपेण स्पष्टीकुरुत ।

5. काव्यपुरुषं वशीकर्तुं पार्वती किम् अचिन्तयत् ?

5

अथवा

बुद्धे कति भेदाः? संक्षेपेण व्याख्यायताम् ।

6. “स्यादेकनायका पूर्वा” इति व्याख्यायताम् —

5

अथवा

बुद्धिमतः आहार्यबुद्धेश्च मिथः भेदं निरूपयत ।

7. काव्यकवयः कतिविधाः ? कस्यचिदेकस्य स्वरूपं निरूपयत ।

5

अथवा

“एतत् किं शिरसि मम पितुः इति सम्पूर्णा कारिका विलिख्यताम् ।

विस्तरेण उत्तरत —

1×10=10

1. काव्यपुरुषोत्पत्तिवर्णनं कुरुत ।

10

अथवा

काव्यमीमांसायाः सारांशं लिखत ।